

pohledávku Stanislava R-a při účtování všech předcházejících pohledávek, tedy i mezipohledávek eráru s jejich příslušenstvím, ovšem při účtování poměrném podle řádně vypočtených berních odhadních hodnot. Příslušenstvím mezipohledávek eráru se nižší soudy nezabývaly. Co se týče berních odhadních hodnot nutno přisvědčiti výtce rekurentů proti usnesení prvního soudu, že stanovení jich neodpovídá předpisům min. nařízení ze dne 10. července 1897, čís. 174 ř. zák. Ohledně nemovitostí podléhajících pozemkové dani a budov s třídní daní domovní použito sice správně uvedeného min. nařízení, ač i tu bylo po případě přihlížeti k předpisu posledního odstavce §u 1 zmíněného nařízení, ale ohledně továrny č. pop. 468 vl. č. 734 bylo na místě určení odhadní hodnoty jiné, totiž podle §u 2 tohoto nařízení. V uvedených směrech vyžaduje věc doplnění a proto nezbylo, než zrušiti napadené usnesení a zrušiti i usnesení prvního soudu v části týkající se náhradního nároku s poukazem, by o tomto nároku bylo podle shora uvedených zásad na novém podkladě znova rozhodnuto.

Čís. 6869.

Přihlásivší se dědici mohou se jménem pozůstalosti domáhati zrušení společenství majetku, pařířícího zůstaviteli. V tom, že pozůstalostní soud svolil k podání žaloby o zrušení společenství majetku, dlužno spatřovati souhlas jeho se zcizením společných věcí.

Nevyhledává se, by společenství bylo zrušeno ku všem věcem najednou, a to ani tehdy, je-li jedním ze spoluvlastníků pozůstalost.

Dlužno především vyšetřiti (slyšením znalců), zda lze nemovitost fysicky rozdělit, a teprve potom lze se domáhati zrušení společenství veřejnou dražbou.

Stanoviti dražební podmínky při soudním prodeji za účelem zrušení společenství k nemovitosti jest věcí soudce, který bude prováděti dražbu, nikoliv věcí nesporného soudce.

(Rozh. ze dne 3. března 1927, Rv I 985/26.)

Nemovitosti, o něž jde, byly ve spoluvlastnictví Josefa M-a a Marie Z-ové. Josef M. byl prohlášen za mrtva a za projednávání pozůstalosti po něm svolil pozůstalostní soud k tomu, by přihlásivší se dědicové domáhali se na Marii Z-ové, by spoluvlastnictví její a pozůstalosti po Josefu M-ovi k nemovitostem zapsaným ve vložkách čís. 92, 158, 173 a 270 jakož i k inventáři bylo zrušeno a to podle dražebních podmínek připojených k žalobě po předchozím dobrovolném, na společné útraty stran předsevzatém soudním odhadu dobrovolnou veřejnou dražbou a docilený výtěžek byl rozdělen mezi spoluvlastníky podle poměru jejich podílů. Procesní soud první stolice žalobu zamítl, odvolací soud uznal podle žaloby. **Důvody:** Žalující strana brojí především proti názoru soudu prvního, že není k žalobě oprávněna, poněvadž není dosud zapsána v knize pozemkové jako vlastnice realit, jichž rozdělení se domáhá. Jest nesporno, že jako žalobce vystupuje pozůstalost po Josefu M-ovi ml. zastoupená přihlášenými dědici Josefem

M-ou st. a Marií M-ovou a že tato pozůstalost přihlášeným dědicům do vlastnictví odevzdána nebyla. Podle §u 830 obč. zák. může každý účastník (podílník) žádati, by se společenství zrušilo. Toto společenství podle ustanovení §u 825 obč. zák. vzniká, kdykoliv právo vlastnické k téže věci, nebo totéž právo několika osobám nedílně přísluší. Žalobu nepodávají dědicové, nýbrž pozůstalost po Josefu M-ovi ml., zastoupená přihlášenými dědici, a není tedy zapotřebí požadovati na nich, by byli v knize pozemkové zapsáni za vlastníky nemovitostí, jichž rozdělení se žádá. Kdyby se tohoto nároku domáhali dědicové, byl by názor soudu prvního správný. Žalobu podává však pozůstalost po Josefu M-ovi ml., který, jak jest nesporno, je zapsán v knihách pozemkových jako spoluvlastník oněch nemovitostí. Pozůstalost jest souhrnem práv a závazků zemřelého, pokud se nezakládají na svazcích osobních. (§ 531 obč. zák.); až do odevzdání jest pozůstalost samostatným neosobním jměním; dědic, jakmile dědictví přijal, nastupuje v příčině toho na místo zemřelého; oba pokládají se oproti třetímu za jednu osobu (§ 547 obč. zák.) a podle §u 550 obč. zák. pokládá se několik dědiců v příčině společného práva dědického za jednu osobu. Dědicové představují tedy zůstavitele, v projednávaném případě žalobcové zůstavitele Josefa M-a ml. jako knihovního majitele nemovitosti. Není tedy důvodů, by přihlášení dědicové jménem pozůstalosti nemohli se domáhati zrušení společenství majetku, zůstaviteli patřícího. Nemohou tedy vývody prvního soudu v tomto směru obstáti, nemohou však obstáti ani v dalším směru, totiž, že prý není vykázáno svolení soudu pozůstalostního k prodeji těchto nemovitostí. Jest pravda, že zcizení nemovitostí takových předsevzato býti může jen se schválením soudu pozůstalostního (§ 27 a 145 nesp. říz.). Avšak okresní soud jako soud pozůstalostní usnesením ze dne 28. listopadu 1924 dal pozůstalostní svolení k podání žaloby na zrušení spoluvlastnictví k nemovitostem v žádosti uvedeným. Tím dal svolení i ke zrušení spoluvlastnictví a poněvadž není možno rozdělit věci společné nebo aspoň tak, by nebyly značně znehodnoceny, zrušení to musí býti provedeno prodejem v soudní dražbě (§ 843 obč. zák.), což povolujícímu soudu známo bylo, pročež jeho svolení ke zrušení spoluvlastnictví zahrnuje zároveň i souhlas s navrhovaným prodejem. Soud první konečně uvádí, že prý i dražební podmínky jsou v rozporu s údaji žaloby, poněvadž prý tu vystupují Josef M. st. a Marie M-ová osobně. V dražebních podmínkách uvedeni jsou však jako spoluvlastníci nemovitostí: žalovaná a pozůstalost po Josefu M-ovi ml. Že v nich vyhražují si dědicové právo osvobozenou býti od složení vadia, právě tak, jako je tomu i na straně žalované, není na překážku, poněvadž účastníci mohou sprostiti povinnosti takové i osoby třetí, pakli ovšem soud, jemuž náleží provedení dražby, podmínky takové schválí (§ 277 nesp. říz.). Totéž platí i o ustanovení odst. IV. a VIII., neboť soud dražbu povolující a dražební podmínky schvalující, musí míti na zřeteli, že část nemovitostí náleží do pozůstalosti dosud neodevzdané, hájiti tedy zájmy její i zájem státu.

N e j v y š š í s o u d 1. nevyhověl dovolání, pokud směřovalo proti napadenému rozsudku v části týkající se zrušení spoluvlastnictví ohledně

domu s pozemky vl. čís. 92 a ohledně inventáře veřejnou soudní dražbou, 2. vyhověl dovolání proti výroku napadeného rozhodnutí, že se soudní dražba stane podle předložených dražebních podmínek a zamítl žalobní žádost v této části, 3. vyhověl dovolání, pokud bylo namířeno proti zrušení spoluvlastnictví soudní dražbou pozemků zapsaných ve vložce čís. 158, 173 a 270, rozsudky nižších soudů v této části zrušil a vrátil věc prvému soudu, by ohledně této části žalobní žádosti dále jednal a znovu rozhodl.

D ů v o d y:

Napadený rozsudek, jímž bylo uznáno na zrušení spoluvlastnictví žalující pozůstalosti a žalované k domu a pozemkům vl. č. 92 katastrální obce D. s inventářem a k pozemkům vl. č. 158, 173 a 270 katastrální obce D. a kterým bylo stanoveno, že se zrušení spoluvlastnictví má státi soudní dražbou na základě dražebních podmínek předložených žalující stranou, napadá žalovaná dovoláním. Dovolání opírající se o dovolací důvody čís. 2 a 4 Šu 503 c. ř. s. jest částečně opodstatněno. Pokud žalovaná brojí s hlediska dovolacího důvodu čís. 4 Šu 503 c. ř. s. proti tomu, že napadeným rozsudkem bylo žalující pozůstalosti přiznáno oprávnění k žalobě, že odvolací soud uznal zmocnění daně pozůstalostním soudem k vedení sporu za postačující a že neuznal opodstatněnost obrany žalované proti zrušení spoluvlastnictví, že zrušení toto jest žádáno v nečas, předčasně a na újmu žalované, není dovolání důvodným a poukazuje se dovolatelka se svými vývody na důvody napadeného rozsudku, jimiž ony námitky a obrany žalované byly zevrubně a případně vyvráceny. Dodati jest, že mylným jest názor žalované, že žaloba o zrušení spoluvlastnictví není oprávněna také proto, že žalováno jest o zrušení spoluvlastnictví nikoli všech, nýbrž jen některých do spoluvlastnictví žalující pozůstalosti a žalované patřících věcí. Není předpisu, který by ukládal, že musí býti spoluvlastnictví ke všem společným věcem najednou zrušeno, a z toho není výjimky ani, je-li, jako tuto, jedním ze spoluvlastníků pozůstalost. Dovolání, pokud směřuje proti napadenému rozsudku ve výroku, jímž bylo uznáno na zrušení spoluvlastnictví, není opodstatněno.

Jinak jest tomu, pokud dovolání brojí proti tomu, že uznáno bylo napadeným rozsudkem na soudní dražbu též ohledně pozemků vl. č. 158, 173 a 270 D. a že stanoveno bylo, že soudní dražba k rozdělení přicházejících nemovitostí a inventáře se má státi na základě dražebních podmínek žalující pozůstalostí předložených. Soudní dražba při zrušení společenství má podle Šu 843 obč. zák. místo teprve tenkrát, když se fysické rozdělení nedá vůbec nebo jen se značnou škodou na ceně provést. Že by se fysické rozdělení pozemků vl. č. 158, 173 a 270 nedalo vůbec nebo jen se značným znehodnocením provést, nelze bez šetření, nanejvýš bez slyšení znalců říci a, dokud po této stránce nebyla věc vyšetřena, nelze k výroku napadeného rozsudku uznávajícího na soudní dražbu zmíněných pozemků přisvědčiti. V tom směru vytýká dovolání právem neúplnost řízení (§ 503 čís. 2 c. ř. s.), pokud se týče ne-

správné právní posouzení věci (§ 503 čís. 4 c. ř. s.) a právem se domáhá ohledně dotyčné části zrušení napadeného rozsudku. Žalované jest též přisvědčiti, pokud se brání tomu, by se soudní dražba stala podle dražebních podmínek žalující stranou předložených. Stanoviti dražební podmínky při soudním prodeji za účelem zrušení společenství jest vzhledem k ustanovení Šu 352 ex. ř. a podle §§ 272 až 280 zejména Šu 277 nesp. říz. věcí soudce, který dražbu bude prováděti, nikoli soudce sporného (sb. n. s. 5165 a 5381). Dotyčný výrok do rozsudku nepatřil a dovolání jest v tom směru (§ 503 čís. 4 c. ř. s.) oprávněno. Z uvedeného plyne, že dovolání, pokud směřuje proti zrušení spoluvlastnictví jest v nepravu, že však jest oprávněno, pokud se týče dražby nemovitostí vl. č. 158, 173 a 270 a též co se týče dražebních podmínek. Ohledně dražby uvedených nemovitostí bylo rozsudky nižších soudů zrušiti a věc vrátiti prvnímu soudu k doplnění a novému rozhodnutí.

Čís. 6870.

Sudiště podle Šu 88, druhý odstavec, j. n.

Dojde-li faktura až po obdržení zboží příjemcem, není kupitel vázán sudištní doložkou faktury a neplatí v tomto případě předpoklad o přijetí sudištní nabídky mlčky.

Lhostejno, kdy byla faktura odeslána, najmě zdali se tak stalo současně se zbožím.

(Rozh. ze dne 8. března 1927, R I 168/27.)

Proti žalobě, zadané na fakturním soudě, namítla žalovaná firma místní nepříslušnost. Soud první stolice námitce vyhověl a žalobu odmítl. Rekursní soud zamítl námitku místní nepříslušnosti. Důvody: Odůvodnění prvního soudu, že je místně nepříslušným, poněvadž faktura došla stranu žalovanou později než zboží samo, nemá opory v zákoně a soud rekursní právní náhled ten nesdílí. Již judikát číslo 176 (rozhodnutí ze dne 14. listopadu 1906, čís. 151) uvedl, že k odvrácení příslušnosti ve smyslu Šu 88, druhý odstavec, j. n. není zapotřebí, by ten, kdo přijal fakturu, opatřenou doložkou splatnosti a žalovatelnosti v určitém místě, zároveň se zbožím nebo již před jeho dojitím zaslanou, tento záznam výslovně pozastavil, nýbrž že stačí, když ohledně znění faktury dá takové prohlášení nebo takové jednání podnikne, z něhož jest zřejmo, že fakturu podle celého jejího znění nechce přijmouti. Jaké prohlášení nebo jaké jednání k tomu cíli stačí, je posouditi dle konkrétního případu. Zda fakturované zboží bylo objednáno čili nic, jest pro posouzení toho, zda je založeno sudiště podle Šu 88 druhý odstavec j. n., samo o sobě bez významu. § 88 druhý odstavec j. n. v nynějším doslovu zní: Mezi osobami provozujícími obchodní živnost zakládá se soud splniště také tím, že přijme se faktura zároveň se zbožím nebo již před dojitím jeho zaslaná, jež opatřena je doložkou, že placení státi se má na určitém místě a že na témže místě mohou býti podány žaloby z tohoto důvodu, leč že by této poznámce nebo faktuře vůbec se